

OPOM vol ideeën

Het afgelopen jaar heeft een groep Oudere Marokkanen, Turken en Surinamers in tien intensieve bijeenkomsten gesproken over de positie van oudere migranten in de gemeente Den Haag. Met elkaar hebben zij, als kerngroep van het project OPOM Den Haag, ideeën ontwikkeld om de stad in de toekomst leefbaarder te maken.

Tijdens sommige bijeenkomsten ging het vooral om de persoonlijke verhalen van de deelnemers. Zo hebben de kerngroepleden vanuit hun persoonlijke ervaring verteld over de problemen die kinderen en kleinkinderen van migranten ondervinden en over hoe moeilijk het is om daar met elkaar over te praten. Op andere momenten lag het accent juist op discussie en standpuntbepaling. Het onderwerp veiligheid bijvoorbeeld, leidde tot vurige discussies over de vraag bij wie de verantwoordelijkheid voor een veiliger buurt ligt. Het viel de kerngroepleden niet zwaar om te discussiëren en ervaringen uit te wisselen.

Zoeken naar een vorm

Moeilijker was het om een vorm te bedenken waardoor anderen ook iets met de ideeën kunnen beginnen. De kerngroep ziet zichzelf als het begin van een netwerk waarin ouderen (en jongeren) met verschillende achtergronden naar buiten treden en aan een leefbaarder Den Haag werken. Maar om als oudere migrant plotseling in de positie te zijn om plannen te ontwikkelen die anderen gaan uitvoeren, is voor veel kerngroepleden volstrekt nieuw. Enkele bijeenkomsten lang is er met deze nieuwe positie geworsteld. De kerngroepleden hebben intensief

met elkaar gebrainstormd om voor elk idee een passende vorm te vinden. En dat is uiteindelijk gelukt.

Een nieuwe fase

Er liggen nu tien heel verschillende uitwerkingsopdrachten op tafel. Uitgangspunt is dat iedereen hier aan mee kan werken, ook mensen die de Nederlandse taal niet zo goed beheersen. De 'opdrachten' hebben ieder een geheel eigen karakter. Zo is er het plan om in Den Haag een dialoog voor te bereiden tussen oudere en jongere migranten over uiteenlopende onderwerpen als cultuur, opvoeding, zorg, onderwijs en respect. Het thema 'verbondenheid met het land van herkomst' krijgt de vorm van een theaterstuk en het thema wonen de vorm van een maquette.

Familieleden, burens en onbekenden

Voor het uitwerken van de opdrachten worden tien aparte groepjes gevormd. Deze groepjes bestaan uit leden van de kerngroep, hun kennissen, hun familieleden, burens, mensen die zichzelf aanmelden en mensen die door de kerngroep uitgenodigd worden. Sommige groepjes zijn alleen voor migranten (niet alleen Turken, Marokkanen en Surinamers maar iedereen die uit een ander land naar Nederland is gekomen). Voor andere groepjes worden ook oorspronkelijke Hagenaars uitgenodigd. De groepjes kunnen de opdrachten naar eigen inzicht uitwerken. Om ervoor te zorgen dat ze niet vastlopen en dat er producten worden gemaakt waar de deelnemers trots op kunnen zijn, heeft ieder groepje een eigen begeleider.

Zo is de Iraaks-Koerdische schrijver, acteur en regisseur Ibrahim Selman benaderd om het theaterstuk mee te ontwikkelen en te regisseren. De samenstelling van de uitwerkingsgroepjes is op dit moment in volle gang. De kerngroep zal regelmatig 'voortgangsdagen' organiseren waarin de uitwerkingsgroepjes kunnen vertellen hoe het gaat en hoe ze verder willen.

(vervolg op pagina 2)

Inhoud

Opom vol ideeën	1
Toon het met theater	2
Een Haags patchwork	3
Doe alsof je thuis bent	4
Droomwijk	5
Zorgen voor later, zorgen van nu	5
Verborgen talenten	6
Interview Jetta Klijnsma	6
Generaties blijven in gesprek	7
Brief aan de wethouder	7
Interviews	
-Frank von Meijenfeldt	8
-Shiereen Saib	9
Door 't oog van de buurt	10
Portret van een netwerk	10
Oma, opa en opom	11
Het OPOM	11
Kerngroep	12
Oproep	12

Vervolg van pagina 1

Een bruisende stadsmanifestatie

Op 10 juni 2004 vindt de OPOM stadsmanifestatie plaats. Tijdens deze manifestatie, die zal bruisen van de activiteiten, zullen alle groepjes zichzelf present stellen. Op deze dag gaat bijvoorbeeld het toneelstuk in première, wordt er een videofilm over veiligheid gepresenteerd en wordt de prijswinnaar van een verhalenwedstrijd bekend gemaakt. Kortom het Haagse publiek zal tijdens deze stadsmanifestatie kennis kunnen maken met een stortvloed aan ideeën van oudere migranten (en anderen) over de stad waarin zij wonen en de toekomst die zij voor hun stad zien.

In deze nieuwsbrief wordt in verschillende artikelen, een overzicht gegeven van de tien opdrachten. Per opdracht wordt aangegeven wat de achterliggende ideeën zijn, wat het eindproduct is en wie (voor zover al bekend) de groep zal begeleiden.

Iedereen die mee wil doen kan zich telefonisch of door middel van de bon in deze nieuwsbrief aanmelden bij de stichting BMP.

OPOM is niet alleen van oudere Marokkanen, Turken en Surinamers. Ook ouderen uit andere etnische groepen kunnen meedoen.

En wat dacht u van jongeren en autochtone Hagenaars?

Lees deze Nieuwsbrief en meldt u aan voor het groepje dat u aanspreekt!

Toon het met theater

Naarmate mensen ouder worden, spelen de herinneringen aan vroeger een steeds prominentere rol. Men beleeft de herinneringen aan de schooltijd, de eerste liefde, het trouwen en de geboorte van de kinderen bij wijze van spreken veel levendiger dan de gebeurtenissen van vorige maand. Voor oudere migranten betekent dit vaak dat de herinneringen uit de tijd dat zij niet in Nederland woonden, sterker naar voren komen.

De publieke discussie in Nederland over migranten draait voornamelijk om praktische zaken als het beheersen van de taal. De impact die het migrant zijn heeft op het gevoelsleven van mensen is veel minder vaak een aandachtspunt. Daarom heeft het OPOM-netwerk besloten om aan de hand van verhalen van oudere migranten een theaterproductie te laten ontstaan waarin de verbondenheid die zij met hun land van herkomst voelen, tot uitdrukking wordt gebracht.

Improvisatie

De vorm van de productie zal improviserenderwijs tot stand komen. Ongeveer twintig migranten, waaronder enkele kerngroepleden, zullen worden uitgenodigd om te vertellen over de verbondenheid met hun land van herkomst. Vervolgens wordt door de groep en de regisseur op basis van deze verhalen een theaterstuk gemaakt.

De productie krijgt niet per definitie de vorm van een traditioneel toneelstuk, de verhalen kunnen ook worden uitgebeeld met

behulp van sketches, filmpjes en foto's.

Verleden en toekomst

Er is voor deze brede opzet gekozen omdat tijdens de kerngroepbijeenkomsten al is gebleken dat dit onderwerp veel verschillende reacties in mensen oproept. Enkele kerngroepleden vertaalden hun verbondenheid voornamelijk in de wens om in hun vaderland begraven te worden. Voor anderen bleken voedsel en kleding uit het land van herkomst zeer tastbare herinneringen op te roepen. Bovendien bleek de verbondenheid niet alleen tot uitdrukking te komen in terugdenken, maar ook in plannen maken voor de toekomst. Zo vertelde een kerngroeplid over zijn plannen om een bejaardenhuis in Marokko te beginnen voor pendelende ouderen. Een ander vertelde over het initiatief om een watervoorziening aan te leggen in zijn geboortedorp.

De regisseur

De chemie tussen de regisseur en de groep zal voor de productie van groot belang zijn. Het OPOM-netwerk is daarom zeer verheugd dat de Iraaks-Koerdische toneelschrijver, acteur en regisseur Ibrahim Selman de productie gaat begeleiden. Selman heeft veel ervaring in het maken van theater op basis van de verhalen en beelden die in mensen leven.

De eerste bijeenkomst van het uitwerkingsgroepje staat half januari gepland. Het theaterstuk zal op de stadsmanifestatie in première gaan.

Een Haags patchwork

Den Haag zal versteld staan als tijdens de stadsmanifestatie op 10 juni 2004 een reuze patchwork wordt onthuld dat in stilte is gemaakt door tientallen migrantenvrouwen. Het patchwork biedt (oudere) migrantenvrouwen de mogelijkheid te laten zien dat Den Haag ook hun stad is.

De zorgende vrouw

In de kerngroep is regelmatig gesproken over de positie van vrouwen. Een van de gespreks-onderwerpen was dat vrouwen op latere leeftijd meestal niet terug willen keren naar het land van herkomst. De kinderen achterlaten die hier zijn opgegroeid en hier willen blijven wonen, is voor hen geen optie. Een ander punt dat regelmatig door de deelnemende vrouwen naar voren werd gebracht is dat de zorg voor het gezin, voor de kinderen, de man en de ouders, veel van hen eist. Mannen gaan ervan uit dat wanneer zij op latere leeftijd ziek worden, hun vrouw of dochters voor hen zullen zorgen. De belasting die dit met zich meebrengt riep veel verhalen en discussies op.

De krachtige vrouw

Sommige kerngroepleden vertelden over de druk op het dagelijks leven die de zorg voor zieke (schoon)-ouders met zich meebrengt. Anderen stelden aan de kaak dat de zorgplicht in verschillende culturen ligt bij de oudste zoon, terwijl het in de praktijk meestal de vrouw van de oudste zoon is die de zorg op zich neemt.

De inzet en de kracht van deze vrouwen blijft echter vaak onzichtbaar. Daarom heeft de kerngroep gekozen voor een uitwerkingsopdracht waarin de verborgen kracht van migrantenvrouwen op een positieve manier zichtbaar wordt: het maken van een reuze patchworkdeken die op de manifestatie onthuld kan worden.

Nieuwe vriendschappen

De verwachting van de kerngroep is dat de vrouwen die meewerken aan de lappendeken op een plezierige manier nieuwe vriendschappen zullen opdoen en ervaringen kunnen uitwisselen met vrouwen die ze in het dagelijks leven niet zo gauw ontmoeten. De kerngroep hoopt dan ook dat naast Turkse, Marokkaanse en Surinaamse vrouwen ook vrouwen uit andere gemeenschappen mee zullen doen aan het gemeenschappelijke kunstwerk. Moeilijk is dat niet, want het leuke van patchwork is dat je een deel van het werk thuis tussen de bedrijven door kunt doen. En als je nieuwsgierig wordt naar wat de anderen ervan maken, dan kun je dat zien op de bijeenkomsten waar de verschillende lapjes aan elkaar worden genaaid. De eerste bijeenkomst rondom het patchwork zal waarschijnlijk half januari plaatsvinden.

Tijdens deze bijeenkomst zullen nadere afspraken gemaakt worden over de manier waarop er gewerkt gaat worden.

Alle vrouwen die geïnteresseerd zijn om mee te werken, zijn van harte welkom. Nadere informatie over de data en de plaats waar de bijeenkomsten zullen worden gehouden zijn te verkrijgen bij BMP.

Doe alsof je thuis bent

Migrant zijn betekent bijna automatisch dat je je met twee landen verbonden voelt. Veel oudere migranten in Den Haag verlangen ook naar hun 'eigen' land. Een deel van hen besluit daarom definitief terug te keren. De remigratiewet (die helaas afgeschaft dreigt te worden) biedt hiervoor een mogelijkheid. Lang niet iedereen kan deze keuze echter maken. Volgens de kerngroep zijn oudere migranten zich door hun lange verblijf in Nederland veel meer aan dit land gaan hechten dan zij vaak beseffen. De kinderen wonen en werken hier, de kleinkinderen zijn hier geboren en opgegroeid. Daarbij komt dat er in het land van herkomst ook van alles is veranderd. Naaste familieleden als ouders en grootouders zijn overleden en broers en zussen zijn door de jarenlange scheiding minder vertrouwd dan voorheen. Bovendien is het land van herkomst vaak tegen wil en dank gevoelsmatig meer vakantie-land geworden.

Zoeken naar balans

Dit alles heeft tot gevolg dat veel migranten een balans moeten zoeken in het verlangen op twee plaatsen tegelijk te verblijven.

Een oplossing lijkt te liggen in het pendelen: een deel van het jaar hier bij de kinderen en kleinkinderen en een deel in het land van herkomst. Zeker nu remigratie bijna onmogelijk dreigt te worden, wordt pendelen steeds actueler.

Pendelhuis

Het pendelen brengt echter ook de nodige vraagstukken met zich mee. In Nederland het hele jaar door een woning huren terwijl je een aantal maanden per jaar ergens anders doorbrengt, is eigenlijk verspilling van geld. Onderhuur is niet toegestaan. Bovendien heb je geen zicht op het huis en je eigendommen.

Al eerder is daarom het idee van zogenaamde 'pendelhuizen' geopperd.

Een aantal kerngroepleden is in principe gecharmeerd van dit idee, maar heeft wel veel praktische vragen:

1. Hoe kan zo'n huis eruit zien, wat is een praktische indeling als meerdere mensen er gebruik van willen maken?
2. Hoe kan zo'n huis beheerd worden? Wie beslist wie wanneer aanspraak kan maken op de woonruimte?
3. Kunnen er mensen met verschillende achtergronden van één huis gebruik maken zonder dat dat tot conflicten leidt? Hoe ga je dan om met zaken als keukengerei etc?

Programma van Eisen

Om een eerste antwoord op bovenstaande en andere vragen te zoeken zal in het kader van het OPOM netwerk een groepje van zo'n tien oudere migranten worden gevormd.

De eerste bijeenkomst zal eind oktober plaatsvinden. Het groepje zal in een eerste programma van eisen aangeven aan welke voorwaarden een pendelhuys in Den Haag volgens hen moet voldoen. Voor de begeleiding van deze groep is onder andere Dirk Kloosterboer van Dunya advies benaderd.

Het groepje zal haar Programma van Eisen op de stadsmanifestatie presenteren aan het publiek en aan een vertegenwoordiger van de Stuurgroep Experimenten Volkshuisvesting.

Droomwijk

Wat stelt u zich voor bij uw ideale woonomgeving? En denk nu niet alleen aan de grootte van uw slaapkamer of aan het groen van uw eigen tuin. Maar ook aan het groen in de buurt. Droomt u over een park? En wat stelt u zich voor bij de samenstelling van de bevolking? Wonen er veel jonge mensen in uw ideale wijk? Wonen autochtonen en allochtonen er door elkaar? En hoe zit het met zorgvoorzieningen? En winkels? En bouwstijlen?

Er worden de laatste jaren veel onderzoeken gedaan naar de woonwensen van allochtonen. Maar in die onderzoeken worden de vragen hierboven niet vaak gesteld. Het gaat vooral om de praktische behoeften van mensen en minder om de verbeelding. Verbeelding die de kerngroepleden

in ieder geval wel blijken te bezitten. Zij zitten vol idealen over hoe zij willen leven als ze oud zijn. Soms zijn het hele aparte en soms juist doorsnee beelden. In ieder geval genoeg om op het idee te komen om een droomwijk te bouwen. In het klein.

De aankomende maanden zullen oudere migranten werken aan een maquette van hun ideale Haagse wijk.

Maquette

Het ontwerpen en bouwen van de maquette zal worden begeleid door ontwerper/architect Nico van den Dool. Van den Dool heeft door zijn werk als coördinator bij De Woongroepenwinkel in Rotterdam veel ervaring in het denken over wonen en het werken met groepen

ouderen. Hij zit dan ook boordevol ideeën over de maquette. Zo is hij van plan om te beginnen met een tafelgroot voorbeeld van een plattegrond van een wijk. Aan de hand van gesprekken met de deelnemers verandert deze plattegrond steeds van gedaante. De opmerkingen en plannen van de ouderen worden als tekstwolkjes en foto's in de plattegrond geplaatst. Tegelijkertijd wordt er met hout en papier gewerkt aan de eigenlijke maquette.

Iedereen die mee wil dromen over het ideale wonen kan zich aanmelden bij stichting BMP. De eerste bijeenkomst staat eind oktober gepland. De maquette van de ideale wijk zal tijdens de stadsmanifestatie in juni onthuld worden.

Zorgen voor later, zorgen van nu

Wie zorgt er voor je als je oud bent?" Vooral voor Turkse en Marokkaanse ouderen is die vraag niet moeilijk te beantwoorden. Het zijn de kinderen die de verzorging op zich zullen nemen.

Mede hierom worden zij door Nederlandse instellingen vaak gezien als de mantelzorgers bij uitstek.

Oudere Surinamers hebben andere toekomstbeelden. Zij verwachten wel veel aanloop, maar geen directe zorg van de kinderen. In de kerngroep spreken de Surinaamse deelnemers de anderen aan op uitspraken.

Denken de oudere Turkse en Marokkaanse ouderen niet te gemakkelijk dat de familie de zorg zelf wel regelt?

Deze vraag leeft ook bij de jongeren van Turkse en Marokkaanse

afkomst. Zij voelen de plicht om voor de ouders te zorgen. Maar tegelijkertijd wordt er van hen verwacht dat ze doorleren, carrière maken en een gezin stichten. Ze zoeken naar wegen om met deze tegengestelde verwachtingen om te gaan.

Thuiszorg ideaal?

Thuiszorg lijkt dan de ideale vorm van professionele zorg, omdat het aanvullend kan zijn op de zorg van familie.

Maar over de mogelijkheden van die zorg leven veel vragen.

Wat verwachten oudere migranten eigenlijk van de thuiszorg en op welke aanvullende zorg zouden zij een beroep willen doen?

Zijn de thuiszorgorganisaties wel klaar voor de vaak specifieke vraag van (oudere) migranten?

Wat zijn de mogelijkheden van het persoonsgebonden budget in dit opzicht?

Welke ondersteuning hebben mantelzorgers nodig?

Om antwoord te vinden op dit soort vragen gaat een groepje van oudere en jongere migranten vanaf januari 2004 met elkaar in gesprek.

Samen zullen ze in kaart brengen welke vormen van mantelzorg belangrijk en mogelijk zijn en wat zij denken dat er aan aanvullende zorg wenselijk is.

Hierover zullen zij ook in gesprek gaan met het Haagse Steunpunt Wonen Mantelzorg en de organisaties voor thuiszorg. Op de OPOM stadsmanifestatie zullen zij hun bevindingen aan het publiek presenteren.

Verborgenen talenten

Wilt u leren vegetarisch koken?

Of heeft u behoefte aan iemand

die u helpt bij klusjes in huis?

Of wilt u iets in de buurt

organiseren en heeft u hulp

nodig?

Heeft u wel eens aan een

oudere migrant gedacht?

Begin dit jaar heeft de OPOM kerngroep met elkaar een talenten-spel gespeeld. Doel van dit spel was om elkaars kwaliteiten beter te leren kennen, en om uit te vinden op welke punten oudere migranten, die vaak over weinig geld beschikken, elkaar tot steun kunnen zijn.

Tijdens het spelen van het spel kwamen onvermoede talenten naar boven. Er werden zelfs al concrete afspraakjes gemaakt over het ophangen van lampen en het leren breien.

Napratend vroegen de kerngroepen zich af of een dergelijk spel niet voor alle ouderen belangrijk kan zijn. Alleen, hoe kom je als oudere Marokkaan of Turk eigenlijk in contact met andere ouderen? Je kan moeilijk iemand op straat aanbieden dat je hem of haar wel wilt leren broodbakken.

Dit alles leidde tot het idee om vanaf eind oktober een uitwerkings-groepje een uitgebreider spel te laten ontwikkelen, dat ook door grotere groepen gespeeld kan worden. Doel van het spel is om ouderen in Den Haag elkaars verborgen talenten te laten ontdekken. Als alles goed gaat, wordt het spel op 10 juni met het publiek gespeeld.

Participatie begint bij de mensen zelf

Ondanks haar drukke programma vond Jetta Klijsma (wethouder Welzijn, Volksgezondheid en Emancipatie) in de plooiën van de opening van Unit Intercultural even tijd iets te zeggen over het OPOM.

Jetta Klijsma begint haar verhaal met de opmerking dat ze het belangrijk vindt dat het project gestart is bij de oudere migranten zelf. Zij waardeert het zeer dat zij onderling gediscussieerd hebben en dat daaruit alle mogelijke ideeën naar boven zijn gekomen. Die ideeën vormen nu de basis voor de contacten met allerlei groepen, organisaties en instellingen. Dat is een andere invulling van participatie die aansluit bij de mensen zelf en nu eens niet 'het beleid' als vertrekpunt neemt. Jetta is benieuwd wat de uitkomsten daarvan zullen zijn.

Wat zij zo prettig vindt aan het OPOM is dat de uitwerkingsvormen die gekozen zijn allemaal niet zo zwaar zijn. "Het mag gewoon ook leuk zijn. Dat mis ik nog al eens als het om oudere migranten gaat."

Haar enthousiasme over de uitwerkingsgroepen die nu gaan starten komt ook voort uit het feit dat het project zich niet alleen richt op oudere migranten. Kinderen van de basisschool kunnen meedoen aan een verhalenwedstrijd. Jongeren en ouderen gaan met elkaar discussiëren over de vraagstukken die tussen hen spelen.

Aan het eind van het gesprek benadrukt de wethouder nog hoe belangrijk zij het vindt dat oudere migranten van verschillende achtergrond met elkaar in gesprek zijn gegaan. In het OPOM gaat het gelukkig niet om aparte discussies van verschillende geïsoleerde groepen. "Er wordt over de schutting gekeken!"

Generaties blijven in gesprek

Vrijheid heeft grenzen. **Sommige dingen wil je gewoon vasthouden. Ook al ben je 35 en je koopt een auto of een huis, dan willen ouders nog vaak dat je toestemming vraagt.** Respect is niet altijd wederzijds. **Ouders zouden meer moeten luisteren naar de kinderen.** *Ik heb niet gevraagd om geboren te worden.*

De kinderen moeten weten wat de ouders hebben meegemaakt in hun verleden.

Ouders en kinderen moeten eerlijk zijn tegen elkaar. *Mijn moeder zei altijd: "Als je de sterren en de maan kunt plukken, zijn ze van jou. Ik geef je een stok, ga het dak maar op en probeer het."*

Het is ook een geloofskwestie. In de bijbel staat bijvoorbeeld ook "eert uw vader en uw moeder". **Het hoort bij de opvoeding om uit te leggen wat wel en niet mag.** *Ouders zijn vaak niet op de hoogte van de omgeving waarin het kind opgroeit en van de denkwijzen die daar de ronde doen.*

Als jongere leef je in twee culturen.

Sommige dingen uit je opvoeding botsen met de Nederlandse cultuur. Ze zeggen altijd wel dat je de vrijheid hebt om je eigen keuzes te maken, maar het liefst zien ze je toch trouwen met iemand van je eigen cultuur.

Wanneer je respect aan kinderen geeft, geven kinderen dat ook terug. **Het opvoeden van kinderen is een soort verslaving.** *Mijn moeder corrigeerde mij nog ("mond dicht anders krijg je een klap") toen zij al zestig was.* Mijn kinderen wonen samen en mijn ouders vinden dat een schande.

Als ouder geef je eerst je eigen cultuur mee zodat de kinderen weten hoe het er thuis aan toe gaat.

Hoe meer ze leren over verschillende culturen hoe beter. Ik heb veel respect voor mijn eigen kinderen.

In de moskee is meer aandacht voor lesgeven dan voor luisteren. *Maar jongeren hebben ook psychische en sociale behoeftes.*

Je moet voor kinderen openstaan.

Mijn man vindt dat ik de kinderen verwen. Maar ik ben tevreden met het feit dat ik mijn kinderen nooit ergens toe gedwongen heb. *Het leven geeft les. Je moet je best doen en eerlijk zijn.*

Maar er moet wel ruimte zijn voor dialoog.

Als jongere en oudere migranten bij elkaar komen om te discussiëren, blijkt er stof genoeg te zijn. Onderwerpen die binnen families soms moeilijk te bespreken zijn omdat je elkaar door en door kent en omdat je vastzit aan de bestaande verhoudingen kunnen in een andere omgeving opeens wel aan de orde worden gesteld.

Daarom gaat een uitwerkingsgroep van vijf jongere en vijf oudere migranten een stadsgesprek tussen de verschillende generaties migranten organiseren over uiteenlopende onderwerpen als respect, opvoeding, zorg en culturele identiteit. Zij zullen eind november voor het eerst bij elkaar komen.

Op basis van de ervaringen met dit eerste stadsgesprek zal het groepje een plan maken hoe de dialoog der generaties in Den Haag verder gevoerd moet worden. Tijdens de stadsmanifestatie zullen de ervaringen en de toekomstplannen gepresenteerd worden.

Brief aan de wethouder

Wethouder Heijnen moet de aankomende tijd zijn brievenbus in de gaten houden. Hij kan namelijk een brief van het OPOM verwachten. Met deze brief willen oudere migranten in Den Haag hun grote financiële zorgen kenbaar maken en de gemeente om steun vragen.

De brief aan de wethouder gaat vooral over zaken waar de gemeente zelf ook iets aan kan doen. Zeker is dat er in de brief gesproken wordt over het zogenaamde AOW-gat en de aanvulling daarop via de bijstandswet. Een ander punt dat aan de orde zal komen is het feit dat bepaalde gemeentelijke regelingen die bedoeld zijn om mensen met lagere inkomens te ontzien, voor oudere migranten soms nadelig uitpakken.

Een groep van drie oudere migranten gaat zich vanaf maart verdiepen in de financiële positie van oudere migranten en op basis van gesprekken met organisaties als de Nisbo en de FNV de precieze brief opstellen.

En dan maar wachten op het antwoord van de wethouder. Hopelijk kan dit op de stadsmanifestatie gegeven worden.

Colofon

De Nieuwsbrief OPOM verschijnt 4x gedurende het project.
redactie: E. den Hoedt
eindredactie: S. Moerbeek

Ontwikkeling Positie Oudere Migranten den haag

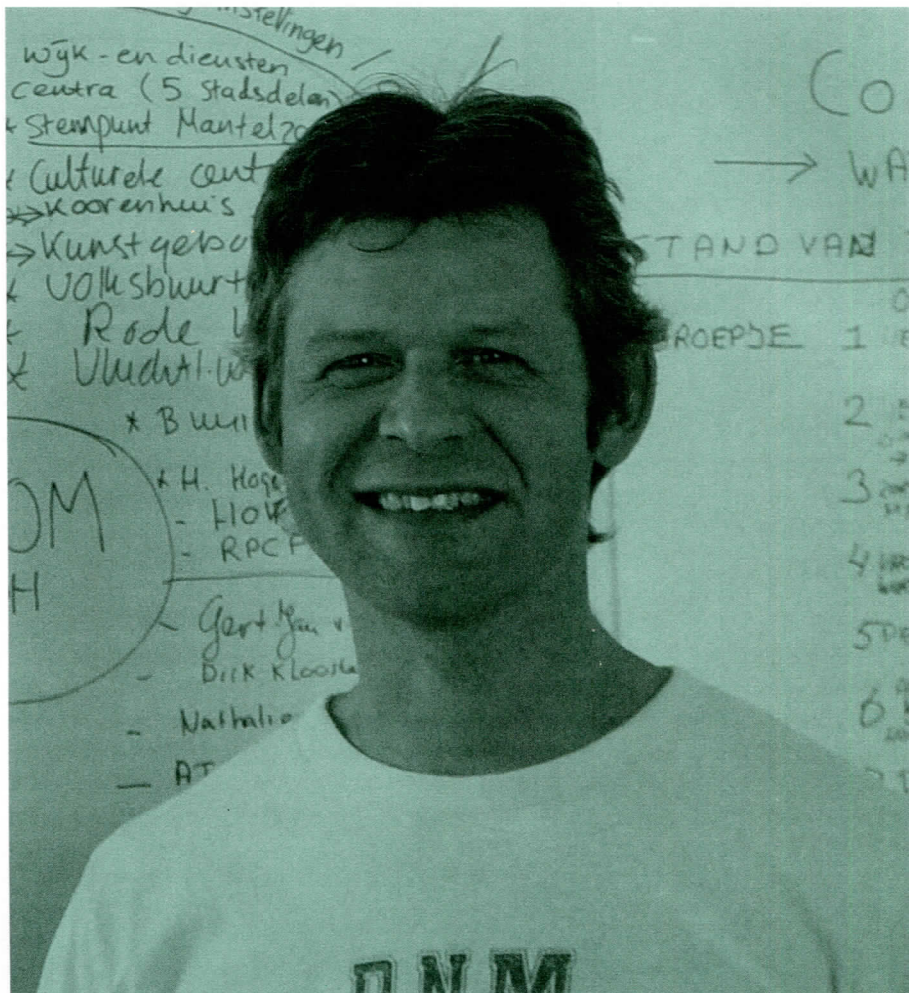

Het OPOM project wordt begeleid door twee medewerkers van de stichting BMP, Frank von Meijenfeldt (46) en Shiereen Saib (31). In een kort interview vertellen zij, ieder voor zich, over hun betrokkenheid bij het project.

Frank von Meijenfeldt (46) werkt sinds ruim vier jaar bij de stichting BMP. Voor die tijd werkte hij onder andere als opbouwwerker in de Amsterdamse Spaarndammerbuurt en als onderzoeker bij het onderzoeksbureau Delphiconsult. Een rode draad in het werk van Frank is het zoeken naar manieren om mensen (bijvoorbeeld buurtbewoners, ouderen, migranten, of wetenschappers) zelf aan het woord te laten over de vraagstukken die hen bezighouden en de analyses die zij er op na houden. De gegevens die uit deze gesprekken naar voren komen vormen naar zijn ervaring een uitstekende basis voor het ontwikkelen van beleid of het maken van nieuwe plannen.

Hoe is het eerste jaar OPOM je bevallen?

"Het eerste jaar werken met de kerngroep is me uitstekend bevallen. Het is toch altijd weer een avontuur. En ook nu blijkt dat als je mensen aanspreekt op onderwerpen die hen aangaan, dat er dan eigenlijk geen belemmeringen zijn om verder te praten. Er is altijd interesse, dat verbaast me toch elke keer weer. En het blijkt dat je met elkaar ook echt verder kunt komen. Het beeld dat ons van tevoren door instellingen en organisaties in Den Haag was geschetst, is dat oudere migranten eigenlijk onbereikbaar zijn. Maar als je ze op een andere manier benadert, met interesse in wie ze zijn, is dat echt niet het

geval. Met name de bijdrage van de Turkse en Marokkaanse vrouwen in de kerngroep heb ik als heel positief ervaren. Ze kwamen echt met voor mij nieuwe verhalen en inzichten. Vanaf het eerste moment was er binnen de kerngroep geen enkele schroom om ook heel persoonlijke verhalen te vertellen. Wat verder opviel was dat de leden van de kerngroep al heel snel naar zichzelf gingen kijken in de zin van 'wat kan ik bijdragen aan de gewenste veranderingen?'"

Wat is je opgevallen aan Den Haag?

"Het enorme contrast tussen de gebouwde omgeving en de sociale omgeving in bijvoorbeeld de Schilderswijk. Je allereerste indruk is mooie nieuwbouwwoningen. In tweede instantie merk je hoeveel ellende er is op straat en hoe onveilig mensen zich voelen. Je kunt wel de gebouwde omgeving vernieuwen, maar dat wil nog niet zeggen dat je daarmee ook de sociale omgeving vernieuwt. Een ander beeld is dat er in het beleid

van de stad meer dan in andere steden, ruimte is voor initiatieven van migranten, maar dat op een of andere manier toch geen echte communicatie bestaat tussen de verschillende bevolkingsgroepen en de beleidsmakers."

Wat verwacht je van het komende OPOM-jaar?

"Allereerst verwacht ik natuurlijk een bruisende stadsmanifestatie waarin allerlei groepen mensen hun ideeën en plannen presenteren. Verder verwacht ik dat het nog wel de nodige moeite zal kosten om ervoor te zorgen dat er na afloop van het project organisaties en instellingen zullen zijn die verder gaan werken met de ervaringen en de netwerken van het OPOM. Er is altijd enthousiasme van mensen, organisaties en instellingen om mee te doen. Maar gaat het ook op eigen kracht? Daarover zullen we de komende periode nog veel gesprekken voeren, verwacht ik."

Shiereen Saib werkt sinds september 2002 bij de stichting BMP. Daarvoor werkte ze als consultant op de juridische afdeling van VluchtelingenWerk Nederland. Shiereen studeert Internationale betrekkingen aan de Universiteit van Amsterdam en heeft tijdens haar studie allerlei baantjes gehad die te maken hebben met de positie van vluchtelingen.

Waarom ben je bij BMP gaan werken?

“Omdat ik het wel een uitdaging vond om op een nieuwe manier naar het migratievraagstuk te kijken en me te verdiepen in de praktijkbeleving van migranten. Ik ben gevraagd om voor het OPOM te komen werken. Toen ik begon wist ik er niet zo veel van. In eerste instantie verkeerde ik in de veronderstelling dat ik vooral de kerngroepbijeenkomsten moest voorbereiden en begeleiden. Nu merk ik dat er veel meer bij komt kijken. We zijn hard aan de slag met het vormen van een netwerk. Daarvoor moet je veel naar buiten

treten. Ik vind dat heel leuk. Het blijkt dat het heel makkelijk is om met mensen in contact te komen. En ook mensen die bij een instelling werken, die kun je gewoon bellen met een idee. Het is echt een groei-proces, voor de kerngroep en voor mezelf. Tot nu toe hebben we eigenlijk alleen leuke reacties gehad. Wat me opvalt bij BMP is de openheid en de vrijheid van werken. Je eigen gedachten scheppen het werk. Er zijn weinig restricties. Maar dat betekent ook dat je niet altijd weet welke keuzes goed zijn. Daar ben ik veel mee bezig. Het werken bij BMP is in die zin bijna een levensstijl.”

Hoe heb je de kerngroep ervaren?

“Wat me altijd bij zal blijven, is de intensiteit van de kerngroepbijeenkomsten. Er worden zoveel verhalen verteld. En hoewel de mensen met elkaar praten, praten ze ook tegen jou. Ik heb het als een voorrecht ervaren om de verhalen van de mensen te mogen horen. Dat ze het vertrouwen hebben om zich kwetsbaar op te stellen. Ik denk echt met ontroering terug aan de bijeenkomsten.”

“Ik heb het als een voorrecht ervaren om de verhalen van de mensen te mogen horen”

Wat valt je op aan Den Haag?

“Wat me het meest opvalt, is dat het moeilijk is om een overzicht te krijgen. Er lijken weinig verbanden te zijn. Dat geldt voor de verschillende initiatieven, maar ook voor de verschillende wijken. Verder heb ik in Den Haag, meer dan waar ook in Nederland de multiculturele, of liever gezegd, de migranten samenleving geproefd. In Amsterdam leeft er van alles door elkaar. Maar de Schilderswijk bijvoorbeeld is echt een hele andere wereld, met eigen geuren en kleuren, bijna niet Nederlands. En het grappige is dat de migranten zelf juist zo'n echt Haags gevoel hebben en zich heel erg verbonden voelen met Nederland.”

Wat verwacht je van de komende tijd?

“Ik verwacht dat alle groepjes met een resultaat zullen komen, iets tastbaars waar iets mee gedaan kan worden. Ik hoop dat een steeds grotere groep oudere migranten beseft dat ze iets met hun toekomst kunnen doen, dat ze hun zwijgen verbreken. Verder verwacht ik dat het de buitenwereld duidelijk wordt dat oudere migranten deel van de samenleving zijn. En dat de relatie tussen ouderen en jongeren heel erg belangrijk is.”

Door 't oog van de buurt

Veiligheid is voor oudere Turken, Marokkanen en Surinamers een emotioneel onderwerp. Ze wonen vaak in buurten waar onveiligheid aan de orde van de dag is en worden tegelijkertijd niet of nauwelijks betrokken bij het zoeken naar oplossingen. De discussies over veiligheid in de buurt lopen voornamelijk via het vaste stramien van het buurtopbouwwerk en de bewonersverenigingen naar de buurtmanager en de politie. Migranten doen hier weinig aan mee.

Jongeren deel van de oplossing

De kerngroepleden zijn van mening dat ook jongeren betrokken moeten worden bij het oplossen van veiligheidsproblemen in de buurt.

Jong en oud hebben vaak een andere kijk op veiligheid en kunnen van elkaars beelden veel leren. Zo is het idee ontstaan om jongere en oudere migranten onveilige plekken en situaties in hun buurt te laten signaleren door middel van video-opnames en foto's. Op basis van deze opnames maken zij met elkaar een korte video-reportage.

Videoreportage

De eerste opnames en de reportage zullen gemaakt worden door een groepje van drie oudere en drie jongere migranten. In de reportage zullen ook buurtbewoners in beeld komen die hun oplossingen voor de veiligheidsproblemen in de buurt vertellen.

De videoreportage zal tijdens de OPOM- stadsmanifestatie te zien zijn. Mogelijk kan deze video ook een rol spelen in de verdere discussies tussen migranten, het buurtopbouwwerk, de politie en anderen. Het maken van de reportage zal begeleid worden door Philippine Hakkert. Zij is werkzaam bij Centrum 16/22 in Den Haag.

Oudere of jongere migranten die zich zorgen maken over de veiligheid in hun buurt en/of die het leuk vinden de videocamera ter hand te nemen, kunnen zich melden bij stichting BMP. De eerste bijeenkomst van het uitwerkingsgroepje zal half januari plaatsvinden.

Portret van een netwerk

Achter de woorden OPOM, netwerk en uitwerkingsgroepjes gaan echte mensen schuil, mensen die zich inzetten om Den Haag leefbaarder en veiliger te maken en die anderen willen betrekken bij hun dromen. Om deze mensen in beeld te brengen, is aan de fotograaf Mladen Piculić gevraagd om een

fotoreportage te maken over de manier waarop zij zich inzetten voor hun stad. Opzet is dat deze reportage dient als beeldverslag van het project en als basis voor een fototentoonstelling die in ieder geval tijdens de stadsmanifestatie te bezichtigen zal zijn. Van Piculić is enige tijd geleden het fotoboek *Beleving belicht* ver-

schenen met portretten van bewoners van het interculturele verpleeghuis De Schildershoek. Dit en ander werk van Piculić laat zien dat de mensen die hij in beeld brengt, centraal staan. Zijn foto's zijn momentopnames van het echte leven, ongestileerd en zonder sensatie.

Oma, opa en opom

De stevige mevrouw op de markt met de regenjas, het hoofddoekje en de plastic tas voldoet voor veel Nederlanders aan het stereotype beeld van een oudere Turkse of Marokkaanse vrouw. Haar kleinkinderen zien haar echter heel anders. Voor hen is zij de oma bij wie het elke dag naar lekker eten ruikt en die altijd tijd voor je heeft.

Mensen vervullen in hun leven verschillende rollen en worden daarom

door verschillende mensen steeds anders benaderd. Oudere migranten zijn naast allochtoon, Turks, Marokkaans of Surinaams, oud en AOW-er, bijvoorbeeld ook grootouder. De OPOM kerngroep is nieuwsgierig naar het beeld dat migrantenkinderen in Den Haag hebben van hun opa of oma.

Daarom schrijft ze in het voorjaar van 2004 een schrijf- en tekenwedstrijd uit voor kinderen vanaf groep

vijf van de zwarte basisscholen. De kinderen worden uitgenodigd om een verhaal te vertellen over hun opa en oma en daarbij een tekening te maken. De mooiste verhalen worden gebundeld in een boekje.

De prijswinnaars van de verhalenwedstrijd, die door een deskundige jury beoordeeld zal worden, worden op 10 juni bekend gemaakt.

Project Ontwikkeling Positie Oudere Migranten (OPOM) Den Haag

Oudere migranten als motor voor maatschappelijke ontwikkelingen

Het project OPOM is januari 2002 van start gegaan onder het motto 'van toeschouwer naar acteur'

Doel van het project OPOM is:

1. Oudere migranten van verschillende etnische achtergronden met elkaar in contact brengen en uitdagen om met elkaar voorstellen en plannen te ontwikkelen op thema's als wonen, zorg, relatie met het land van herkomst, solidariteit tussen generaties, en dergelijke.
2. Het leggen van contacten met Haagse instellingen, organisaties en ondernemingen voor de uitwerking van deze voorstellen en plannen.
3. Het opstellen van een manifest met de visie en de voorstellen van oudere migranten over hun toekomst in Den Haag.

Het programma in het kort:

Jan. 2002 - feb. 2003:	De kerngroep spreekt over de positie van de oudere migrant in Den Haag.
Feb. 2003 - juli 2003:	De kerngroep definieert per thema een aantal opdrachten. Uitwerkingsgroepen worden samengesteld.
Sept. 2003 - juni 2004:	Concrete uitwerkingen van ideeën worden geformuleerd en initiatieven genomen. Presentatie van uitgewerkte ideeën op stadsmanifestatie op 10 juni.
December 2004:	Afsluiting van het project met een eindverslag voorzien van aanbevelingen aan o.a. buurtgroepen, politici, wijkinstellingen, ambtenaren, woningcorporaties, etc.

Het project OPOM Den Haag is een initiatief van de Stichting BMP en wordt ondermeer gefinancierd door de gemeente Den Haag en het Fonds 1818.

Kerngroep OPOM Den Haag

Achtergrond

- dhr. A. el Ajjouri Onder meer werkzaam bij st. Boog en adviseur van moskee El Islam
- mw. N. Aydemir Werkzaam bij het ministerie van landbouw en stagiaire bij Importante
- dhr. R. Beki
dhr. A. Belhaj
mw. W. van Brest Vroeger werkzaam in de bouw, nu gepensioneerd
Voorzitter moskeebestuur El Islam
- mw. R. Burgrust Actief als vrijwilliger in diverse Surinaamse organisaties
- mw. Y. ElkIran
mw. A. Ettahiri Student Internationaal Recht
Huisvrouw en werkzoekende
- mw. A. Gersie
mw. F. Outmany Actief als vrijwilliger bij het OBV
(Ontmoeting met Buitenlandse Vrouwen)
- dhr. L. Ramautar Actief in de woongroep voor Surinaamse ouderen
- mw. Z. Şahin Student en bestuurslid van een organisatie van Marokkaanse meisjes 'Al Manaar'
- Dhr. B. Taş O.a. vrijwilliger in verpleeghuis de Schildershoek en leider Hindoestaanse studiekering ASEVO
- mw. E. Tjon-Soei-Len Vroeger werkzaam geweest bij Philips en in een wasserette
- mw. E. Tjon-Soei-Len Actief in de Schilderswijk op het gebied van veiligheid
- mw. E. Tjon-Soei-Len Vroeger o.a. werkzaam in het onderwijs nu o.a. actief in de woongroep voor Chinese ouderen 'De Chinese brug'.

De stichting Bevordering Maatschappelijke Participatie is een landelijke projectorganisatie. BMP houdt zich bezig met participatiebevordering. BMP verkent nieuwe maatschappelijke thema's en onderwerpen en ontwikkelt passende manieren van aanpak voor individuen, groepen en organisaties om met deze thema's aan de slag te gaan. De werkzaamheden van BMP worden per project gefinancierd door uiteenlopende financiers.

Stichting BMP is gehuisvest op de Sarphatikade 13 1017 WV Amsterdam
tel: 020-4282728
fax: 020-4282928
e-mail: bmpadam@xs4all.nl

Belangstelling voor OPOM Den Haag

Wilt u betrokken worden bij een van de uitwerkingsgroepjes van het project Ontwikkeling Positie Oudere Migranten, vul dan onderstaande bon in en stuur hem aan: Stichting BMP, Sarphatikade 13, 1017 WV Amsterdam

Ik wil graag betrokken worden bij OPOM.

Mijn belangstelling gaat uit naar de werkgroep die zich bezighoudt met (voorkeur aankruisen):

- Maquette zorg en wonen
- Mantelzorg en aanvullende zorg
- Patchwork gemaakt door migranten vrouwen
- Pendelwoningen voor migranten
- Documentaire over veiligheid in de buurt
- Dialoog der generaties
- Theaterstuk over verbondenheid met het land van herkomst
- Talentenspel van oudere migranten
- Gemeentelijke regelingen nader bekeken
- Schrijf- en tekenwedstrijd over oma's en opa's

Mijn gegevens:

Naam:

Organisatie:

Straat:

Postcode:

Woonplaats: